

ACC. N:R M. 9732:1-7.

Landskap: Småland
Härad: Östbo
Socken:
Uppteckningsår: 1945
Upptecknat av: Pimjal Johansson
Adress: Bygget, Sjöåkra Värnans
Berättat av: olika personer
Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om tro, spökeri, danskar, jättekraft
Sägner fr. Värnans Vektor o. Hängers
Knyddet bännsin. rocknar: sid. 1-6
Svar på frågelista L. U. F. 50 " 7

LUF. 50.

Skriv endast på denna sida!

I Vackertorp s:n, Östbo h:d. finnes ett berg av ortsbefolkningen kallat "Kassiaberget" och i närheten av berget gården Vika. Tordondags bodde troll i berget, och invånarna i Vika blevo ofta störda av trollen vilka ofta kommo in i stugan på Vika och dansade och huerade såddes som det föll dem in. En afton kom en kringvandrande björnförare med sin björn till Vika och bad att på natthäringe (= låna hus, i dialekten) vilket han blev nekad ty vikabönder sade att de knappast själva fingo någon natt för de elaka trollen i Kassiaberget. Björnföraren lovade dem att om han finge logera ett par nätter

i Vika så skulle han med björnen
för alltid driva bort trollen
från gården, och då blev han av
folket i Vika med glädje lovasloji.
Fram på kvällen kommo trollen
indansande i stugan, björnföraren
sade till björnen: "kissä gå på dunn."
och björnen rusade på trollen och
körde ut dem. Dagen efter på kvällen
kommo trollen åter, gläntade på
dören och frågade om kisse var hem-
ma. Björnföraren uppmanade ånyo
björnen att gå på trollen, björnen
lydde och drev bort trollen, och sedan
den dagen behövde man aldrig
mera vara rädd för att oroa
av trollen från Katriaberget.

ACC. NR M. 9732:3.

Förr i tiden bodde på lantegendomen
Helmershus i Värnamo s:n. en härads-
hövding. Efter hans död skötkade det
i Helmershus. Orsaken till sjukerierna
sades vara att härads hövdingen
dömt en oskyldig, att hängas i
tunnarna.

Härads hövdingen blev sedan själv
dömd att "kyssa jungfrun".
(= halshuggas)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Vid Torstholmen = en udde i Vidöstern
mitt för Tjutaryd, gömde kyrkovärden
i Kärnans kyrksilvret sedan de danske
då de härjade i orten. Silvret har aldrig
återfunnits.

I ett berg mitt för Tjutaryd finnes på
toppen av berget en fördjupning som
säger vara märket efter jätternas fot.
På detta berg reste man för mid-
sommarsång, och dansade omkring
midrammaratten.

Vid Tjutaryd helt nära Vidösterns
strand säges en dansk härförare
Tjute stupat i strid, och här
blivit begravnen.

En jätte stod i "Tinnö" s:n, och kastade
en stor sten mot kyrkan i Hänge.

Stan var dock för stark i armen
och stenen föll ned först vid Brurås
4-5 km. nordväst om kyrkan.

Under stenen säges vara gömda
oättkämbliga argudabilder.

300 m. från denna plats finnes
en offerhöge uppe på krönet av
höden. En guldkatt skall finnas
på åsen, man har sökt efter den
men förgäves.

ACC. N:R M. 9732:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

I Dämmerås öster om Hånge
badde pordens troll.

En natt för omkring 100 år sedan
gick en man från Hånge förbi
berget eller ären som då stod
på guldbolmen, och trollen dansande
omkring.

Svar på frågelista: S.U.F. 50

Kryddat brännvin.

Väster som användes att krydda
brännvin med voro: Malört, och
Kummin. Västerna skulle förut
vara torkade innan de lades i
brännvinet. Fribergs fader var soldat
vid jönk. reg. och en gång var han
med regementet på fältmanöver i
Skåne, där väster ymnigt med malört
som soldaterna i färdigt tillstånd lade
i brännvin, och då de drucko detta
brännvin blev de svårt sjuka i
magplågor. En annan krydda för
brännvin var "pomeranskal".

Brännvin såväl okryddat som kryddat
var i äldre tid mycket använt som bot
för sjukdom.

7